

“Op de dag dat het contract met palmoliebedrijf GVL werd afgesloten, reden drie pick-up trucks met soldaten ons dorp binnen. Met geweren in de hand dwongen ze ons om toestemming te geven voor het inpikken van ons land. Mensen die niet eens kunnen lezen of schrijven werden gedwongen het contract te ondertekenen met hun vingerafdruk.”

- Ricky Kanswea, Nimupoh, Sinoe

Dit is slechts één actueel voorbeeld van de vele mensenrechtenschendingen die de afgelopen jaren stelselmatig plaatsvonden bij palmolieplantages. Een [recent onderzoek](#) legde, op basis van een mediascan van de laatste acht jaar, misstanden als deze bloot op maar liefst 118 plantages wereldwijd. En dat is nog maar één sector. Ook in vele andere internationale sectoren, zoals bijvoorbeeld mijnbouw of kledingproductie, zijn er **voortdurend schrijnende mensenrechtenschendingen waarbij de slachtoffers niet de oplossingen verkrijgen waar zij recht op hebben**. Ook Nederlandse krantenkoppen doen regelmatig verslag van mensenrechtenschendingen door bedrijven, zoals [de promotie meisjes van Heineken](#), [de uitgebuite sinaasappelplukkers in de keten van Albert Heijn](#), of [de al meer dan 10 jaar voortdurende olieramp in Nigeria](#).

Amsterdam, 7 November 2018

Geacht Kamerlid,

Op **14 november** vindt het **AO IMVO** plaats, waar het **bindend VN-verdrag mensenrechten en bedrijfsleven** op de agenda staat. Dankzij het streven van de Kamer, zegde de minister een constructieve inzet toe m.b.t. dit verdrag (zie. Beleidsnota P70). Een mooie stap richting het voorkómen en bestrijden van wereldwijde mensenrechtenschendingen door bedrijven.

In oktober vonden de eerste inhoudelijke onderhandelingen voor het verdrag (de zogeheten ‘Zero Draft’) plaats in Genève. Ondanks de inspanningen van de Nederlandse regering in de COHOM (de werkgroep mensenrechten van de Europese Raad) besloot de EU [om niet mee te onderhandelen over de inhoud](#). Ook als individuele lidstaat heeft Nederland niet mee onderhandeld over de inhoud. Dit in tegenstelling tot velen andere landen, bijvoorbeeld Namibië, Bolivia, en Peru. Om tegemoet te komen aan de toezegging in de beleidsnota & om de zelfbenoemde IMVO-koploperspositie te behouden, zal Nederland óók constructief aan de slag moeten met de **inhoud van het verdrag** (aanvullende argumenten daarvoor vindt u in de bijlage). Graag zouden we u willen verzoeken het volgende van de minister te vragen:

- zich -met name in de EU- **proactief te blijven inzetten** om te komen tot een rechtvaardig en sterk verdrag,
- een inhoudelijke appreciatie van de **Zero Draft** naar de Kamer te sturen, met daarbij voorstellen voor aanbevelingen & conclusies.
- een **overzicht te sturen van de vervolgstappen** zowel in Brussel als in Den Haag
- een **transparanter proces**, in Nederland te organiseren, waar **consultatie en debat** met de Kamer en het maatschappelijk middenveld deel van uitmaken.

Wij hopen dat u deze zaken naar voren wilt brengen en ondersteunen. Wij staan graag tot uw beschikking voor verdere vragen of gesprek.

Met vriendelijke groet,

Mariëtte van Huijstee (SOMO), Kelly Groen (ActionAid), Rolf Schipper (Milieudefensie), Niels Jongerius (TNI), Ike Teuling (Friends of the Earth Europe), Suzan Cornelissen (Schone Kleren Campagne)

Bijlage: Argumenten voor en voordelen van een bindend Verdrag Mensenrechten en Bedrijfsleven

Een **internationaal bindend verdrag mensenrechten en bedrijfsleven** is een kans om échte verandering te bewerkstelligen, en tegelijkertijd tegemoet te komen aan internationale verplichtingen. Om naast de vrijblijvende middelen, **wereldwijde afspraken** te maken over ketenverduurzaming. Zowel Nederland, als de EU, zijn bij uitstek in staat om hier een **leidende rol** te spelen.

Landen hebben de verplichting om burgers te beschermen, ook tegen mensenrechtenschendingen door bedrijven. De Nederlandse overheid committeert zich bovendien binnen het **Regeerakkoord** uitdrukkelijk aan het realiseren van universele mensenrechten (p.49), en binnen de **nota BHOS** aan het **verduurzamen van mondiale waardeketens & het realiseren van rechten voor vrouwen & meisjes**.

Helaas komen mensenrechtenschendingen door machtige, internationaal-opererende bedrijven nog te vaak voor (zie p.1), waarbij vrouwen het zwaarst getroffen worden. Lokale en nationale overheden zijn bijna niet in staat gebleken om deze bedrijven te reguleren, en mechanismen zoals ISDS versterken dit probleem. Voor slachtoffers van schendingen is het bijna **onmogelijk om hun recht te behalen**. Niet in het land waar de schendingen plaatsvinden, en ook niet in het thuisland van het moederbedrijf, vanwege **procedurele, juridische en financiële barrières**.

De **UN Guiding Principles on Business & Human Rights** (UNGPs) en de daar uit voortkomende *National Contact Points* waren een stap in de goede richting, en een mooi voorbeeld van hoe de hele wereld zich achter het idee van ketenverduurzaming schaarde. Maar de **vrijblijvendheid** van de UNGPs blijkt onvoldoende om bedrijven tot veranderingen te motiveren. Ook leiden de NCP-klachten vanwege **gebrek aan sanctiemogelijkheden**, bijna nooit tot genoegdoening voor slachtoffers. Een bindend verdrag biedt hier de oplossing.

Voordelen van het Verdrag:

- ✓ Binnen alle jurisdicties bestaan hardnekkige barrières die slachtoffers de toegang tot recht ontnemen. [Een bindend verdrag biedt de kans](#) om **beleid en juridische ontwikkelingen te coördineren** Maar daarbij zorgt het ook voor **meer verantwoording**, waardoor slachtoffers eindelijk zowel toegang tot rechtspraak als compensatie kunnen krijgen.
- ✓ Vrouwen ondervinden extra risico op schendingen, zowel als arbeidskrachten als gemeenschapsleden. Ook ervaren zij grotere barrières bij het halen van hun recht, terwijl ze vaak vooroplopen bij het verdedigen hiervan. Dit versterkt genderongelijkheid. [Een bindend verdrag kan hier het verschil maken](#), door het inlassen van **genderspecifieke maatregelen en extra bescherming voor vrouwelijke mensenrechtenverdedigers**.
- ✓ [Er zijn al tekenen dat het UNGP-proces is versneld](#), sinds het begin van het verdragsproces, dit laat zien dat **vrijblijvende en bindende middelen elkaar kunnen versterken**.
- ✓ Een kans voor de EU om **bestaande EU jurisdictie- en wetgevingsmodellen wereldwijd toe te passen**, bijvoorbeeld door de [Brussel](#) of [Rome2](#) juridische kaders als sjabloon te gebruiken voor het verdrag.